S. ANDREAE CORSINI
ORDINIS CARMELITANI
EPISCOPI FÆSVLANI
VITA.

AVTHORE

FRANCISCO VENTVRIO
EPISCOPO S. SEVERI.

ROMÆ, Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. MDCXXIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Magistro sacri Palatij Apostolici.

A. Episc. Bellicastren. Vicesg.

Imprimatur.

Fr. Nicolaus Rodulfius sacri Palatij Magister, ac Ordinis Prædicatorum Vicarius Apostolicus.

Sanctiſsimo, ac Beatiſsimo Patri, & Domino noſtro,

VRBANO OCTAVO PONT. MAX.

FRANCISCVS EPISCOPVS S. SEVERI
Perpetuam Felicitatem.

MVLTIS nominibus, Beatiſſime Pater, debet S. V. Christianus orbis, quæ recenſere, nec instituti mei, nec virium eſt; ſed æternæ memoriæ ob eorum magnitudinem conſignata, illuſtre S. V. nomen omnibus futuris ſæculis efficient: inter quæ haud poſtremum illud cenſendum eſt, quòd Beatum Andream Corſinum Carmelitam, Fæſulanæ Eccleſiæ Antiſtitem, in Sanctorum numerum adſcripſit: hoc enim facto, & Epiſcoporum vigilantiæ, & regularium diſciplinæ, à quibus duobus rei Chriſtianæ conditio magna ex parte dependere videtur, conſuluit. Poſito etenim tam excelſo loco vitæ ipſius exemplo, qui in vtroque ſtatu eximius, ac plane admirabilis fuit, habebit eorum vnuſquiſque quod intueri, ac imitari poſſit ad partes ſuas egregie

 implen-

implendas, atque exornandas. Accedit & id, quod et si à S. V. ſæpe dictum, ac ſæpius auditum eſt, hoc tamen loco omittendum non videtur: Sanctum hunc hominem eo præcipue chariſmate diuinitus ornatum fuiſſe, vt non modò diſſidia componeret, ſed & incendia bellorum reſtingueret: quæ poſt mortem etiam glorioſè præſtitiſſe certum eſt. Sapientiſſimè igitur hoc potiſsimum tempore eius Veneratio à S. V. in Eccleſia aucta fuit, quo bellorum turbinibus vniuerſus pene terrarum orbis, ac Italia præcipuè, inhorreſcit. Quod ſi, vt ſperandum videtur, huius ſancti Antiſtitis precibus propitiatus Deus has tempeſtates ſedauerit; profectò S. V. beneficio adſcribendum erit, quòd ſalutare hoc ſidus tam opportunè Chriſtianis omnibus oſtentarit. Illius ego Vitam, vt tanquam à capite & fonte ad vniuerſam Eccleſiam promanet, vberioreſque afferat fructus aucta S. V. benedictione, Ei humillime offero; Deumque enixè rogo, vt ad Chriſtianæ Reip. vtilitatem diuturnam Ei vitam largiatur, votorumque omnium, quæ certè ad Eccleſiæ gloriam ſemper, ac profectum pertinent, compotem efficiat.

S. ANDREAE EPISCOPI FAESVLANI VITA.

VNIGENITVS Dei Filius, Dominus, ac Redemptor noſter, cùm humanæ ignorantiæ tempora deſpiciens, ad docendum populos viam prudentiæ, in orbem terrarum de ſinu Patris deſcendiſſet; & æternæ vitæ verba mortalibus tradidiſſet; non præceptis modò, ſententijſque, quod multi è ſæculi Sapientibus fecerunt, ſed operibus etiam factiſque doctrinæ ſuæ fundamenta conſtituit; vt qui tam ſublimi, & hactenus inauditæ diſciplinæ nomen daturi eſſent, non diſceptationibus, & doctis fabulis intendendum; ſed opere, & veritate cæleſtes virtutes exercendas ſibi eſſe intelligerent. Et ipſe quidem, vt verba factis approbarentur, ſan-

ctiſſimæ, ac innocentiſſimæ vitæ ſuæ, tanquam eorum omnium, quæ docuerat, abſolutiſsimum exemplar humano generi propoſuit, atque ad illud imitandum non ſolum plurimis exhortationibus inuitauit; ſed & cæleſtis Dexteræ auxilio promiſſo homines animauit. Sed ne tantarum, ac tam eximiarum virtutum radijs humanæ mentis acies hebetata, à propoſita ſibi ſpe decideret; idem Dominus noſter in miſericordia diues, eamque adhuc vberiùs ſuper humanum genus effundens, ad eum rediens, qui ipſum miſerat, homines plurimos reliquit, eiuſdem quidem nobiſcum naturæ conditioniſque, egregia tamen virtutum excellentia præſtantes, quorum nos imitatores eſſe poſſemus, ſicut ipſi Chriſti fuiſſent: quorum numerus iam ab initio exorientis Eccleſiæ adeo auctus eſt, vt in ſacris Literis etiam arenæ maris exæquetur. Et ſanè, quemadmodum in mundi exordijs quamuis Deus Spiritu oris ſui cælum firmaſſet, ac innumeros ſyderum ſplendores, qui obſcuritatem noctis illuminarent, accendiſſet, non tamen ipſius poteſtas, vireſque defecerunt, quin etiam nouas ſtellas opportunis temporibus exoriri faciat, quæ inſolitis ſplendoribus nos in admirationem conuertant: ita quamuis idem Deus, ac Dominus noſter in principio naſcentis

Eccle-

Ecclesiæ Sanctos, ac electos suos super stellarum numerum multiplicasset, dans eis lumen indeficiens, vt per huius sæculi noctem lucerent; non tamen defecerunt miserationes eius, quin secundum præordinata sapientiæ suæ tempora, nouos ostendat in Ecclesia Sanctorum splendores, qui nos ad seruiendum Deo quasi de proximo excitent, vitamq. suam nobis imitandum exhibeant. Idque non raro, sed adeo frequenter præstitit, vt nullo vnquam tempore defecerit in bellorum procellis fortitudo Martyrum, nec in pacis tranquillitatẽ sapientia Doctorum, nec in vtroque tempore integritas Virginum, sanctimonia Monachorum, & vigilantia Præsulum; vt nunquam deesse possit cuicunque fidelium ordini, in quocunque temporis statu, non solùm quod imitetur, sed & quo lætetur & exultet; vt omnis Ecclesia iustorum in decore suo semper glorificet Deum, & Dominum nostrum Iesum Christum. Et quamuis in omnibus his sapientia eius mirabilis appareat; attamen quoniam sancti Pontifices, omnium Ordinum duces, & agminum Dei viuentis Principes ac ductores sunt, quique non solum verbis præceptisque eas instruere, sed, quod præcipuum est, se ipsos præstare debent exemplum bonorum operum; maximum, ac insigne

Dei beneficium censendum profecto est, cùm aliquem Antistitem in Ecclesia suscitat, qui inter Sanctos iustosque sanctitate, ac iustitia eximiè floreat; & demum, qui non solum gregi, sed ipsis etiam gregum pastoribus se præstet exemplum. Nouum igitur, ac admirabile lumen in diebus patrum nostrorum creauit Deus super terram, Andream Episcopum Fæsulanum: qui egregia vitæ sanctimonia, & virtutum excellentia coram Deo, & hominibus præfulgens, tali tantaque solicitudine gregis sibi commissi custodiæ inuigilauit, vt vberrimos ex eo in domo cælestis patris familias fructus referret. Signis etiam prodigijsq. ab eo qui in Sanctis suis est admirabilis, adeò auctus est, vt inter præcipua Catholicæ Ecclesiæ decora meritò habendus sit. Hunc nuper magno Ecclesiæ beneficio Sanctissimus Dominus noster Vrbanus Octauus Pont. Max. in Sanctorum Pontificum numerum retulit: vt quem iam pridem Christianus Orbis ob egregia virtutum merita honorabat, & reuerebatur; nunc etiam addito ab ipso Christi Vicario solemni sanctitatis elogio, ampliori etiam cultu veneretur; & illustri, perennique memoria non solum viuat, sed per vniuersum terrarum Orbem eius præconia propagentur; vt tam egregijs exemplis ad virtutem eru-

diens

diens multos, remque Christianam assiduis precibus apud Deum protegens, perpetui sacerdotij quodam modo in Ecclesia obtineat dignitatem. Eius nos vitam scripturi ea præsertim referemus, quæ in actis apud Sedem Apostolicam relata certissima fide constant; nec ea omittentes, quæ in antiquis monumentis in hunc vsque diem à temporum iniuria vindicata supersunt. Plurima ex rebus eius gestis, eaque præclara excidisse, nullus profecto ambiget, qui & insignem Viri sanctimoniam,& ætatis illius rebus huiusmodi conscribendis, conseruandisque negligentiam animaduerterit. sed nos ea quæ adhuc restant satis futura arbitramur ad eius sanctitatem celebrandam; & totius Christiani populi erga ipsum deuotionem excitandam.

ANDREAS igitur Florentiæ ortus est ex Corsina Familia,cuius antiquitatem,& claritudinem, atque per multorum sæculorum seriem continuatam, tum honorum, tum opum affluentiam, non solum priuata domus monumenta, sed publicę etiam Ciuitatis Florentinæ tabulę,& amplissima, tum sacra, tum profana ædificia attestantur. nec facilè quemquam inueneris, qui Reip. Florentinæ res gestas conscripserit, qui non alicuius ex hac gente præclari viri, aut supremo-

rum

rum Magistratuum honore, aut grauissimarum pro patria Legationum munere fungentis, honorificè meminerit. Frequentissimis etiam ijsdemq. maximis Ecclesiasticis dignitatibus cohonestata est; vt non immerito inter primarias eius vrbis Familias semper habita sit. Hæc breuiter commemorasse voluimus, non quòd Andreas hæc aliquo loco habenda putarit; qui probe sciret eorum, qui verè Christianam pietatem colerent; eam esse veram, & certissimam nobilitatem, quæ acquiritur ex adoptione in filios Dei: sed vt liquido appareat, quàm magnis eximijsque sæculi bonis sponte abdicatis, se ad humilem, abiectamque regularis vitæ paupertatem contulerit.

Ex hac igitur Familia, Nicolao patre, & matre Peregrina, æque nobili, ac præstanti pietate fœmina, Andreas natus est; eoque nomine appellatus, quòd die eiusdem Apostoli solemnitate celebri in lucem editus fuerit. Parentes pij cùm diù steriles fuissent, eum precibus à Deo impetrarunt, voto insuper nuncupato, se eum Dei cultui, ac præsertim Beatæ Mariæ Virginis obsequio, mancipaturos: idque non sine miraculo. Nam cùm vterque in Cathedrali Ecclesia in concione audisset, antiquæ legis præcepto primogenita quæque Deo offerri debere, tanquam sibi ea dicta

forent,

forent, primogenitum suum vterque eorum altero nesciente, concordibus tamen votis, Deo deuouit. Quam etiam sponsionem post haud multum temporis communi consilio ante B. Mariæ Virginis imaginem, quæ in æde Carmelitarum hodieque religiosè colitur, vnà iterarunt. Et sanè vt Dei beneficia amplissima semper, ac vberrima sunt, non illo tantùm filio, sed numerosa etiam deinceps sobole eorum Familia aucta est.

Et quoniam eorum natiuitas, quorum est in Ecclesia insignis futura sanctitas, aliquo vt plurimum præsagio nobilitatur, quo manifesta Dei prouidentia ostendatur; nec illud huic Sancto defuit: Nam Peregrina mater, ea quæ partum præcessit nocte, in quiete sibi visa est parere lupum, qui Ecclesiam ingressus repentè in agnum verteretur. Andreas igitur liberaliter, ac piè educatus, ac literis in pueritia excultus, eximiè à parentibus tum ob ingenij solertiam, tum etiam ob egregium corporis habitum diligebatur. Cùm verò adolescentiæ fines attigisset, in præceps penè, impellente humani generis hoste, lapsus est: nam contemptis præceptoribus, spretàque parentum disciplina, se penitus sæculi delicijs, illecebrisque tradidit, immersitque; totusque erat in venatorijs canibus alendis, ac equis comparandis; sumptuosus

ſus præterea, profuſuſque, rixarum, ac diſcordiarum auidus; & quod deterius his omnibus, in parentes contumax, & contumelioſus, & cuiuſcunque admonitionis impatiens erat: maioraque creſcente ætate auſurus facinora videbatur. Sed Deus, qui illum ad Eccleſiam ſuam ſanctitate, ac exemplis illuſtrandam ante omnia ſæcula præordinarat, manum ſuppoſuit ne lapſus collideretur. Admirabile enim dictu eſt, in imbecilla, ac tenera illa ætate, atque adeo ad voluptates corporis prona, inter tot tantaque incitamenta vitiorum, vſque eo Diuina gratia eum adiutum fuiſſe, vt virginitatis decus integrum ſeruauerit. Quod Beatæ Mariæ Virginis, cuius ſeruitio deuotus erat, ſpeciali tutelæ proculdubio adſcribendum eſt. Accidit igitur, dum ipſum mater acriùs obiurgat, eiuſque viuendi licentiam corripit, vt fortè diceret, ſe verè cum videre lupum, quem in ſomnis parere ſibi viſa eſſet. Quo verbo adoleſcens grauiter commotus, ſerio matrem rogare cœpit, vt dilucidè quid hoc rei eſſet aperiret: Mater cùm viſum enarraſſet, atque anteactæ vitæ peccata erroreſque exprobraſſet, id ſubiecit, quandoquidem hactenus lupi ſpeciem retuliſſet, reliquum eſſe, vt Eccleſiam ingreſſus agnus fieret; vnàque admonuit, quòd ante eius conceptionem parentes,

tanquam

tanquam matrimonij primitias, eum communi voto Deo in B. Virginis Mariæ obſequium deſtinaſſent. Quæ verba cùm ad intima cordis Andreæ penetraſſent, mirum in modum animum eius commouerunt: atque illuceſcentibus iam Diuinæ gratiæ radijs, continere ſe non valuit, quin domo exiliens ad ædem B. Mariæ Virginis Carmelitarum properaret: quam ingreſſus, atque ante eiuſdem B. Virginis imaginem diu proſtratus, præteritorum delictorum veniam petijt, atque vt ſe in ſeruorum ſuorum numerum benignè ſuſciperet, humillimè precatus eſt. Demùm ſurgens Hieronymum Melioratum, ſpectatæ ſanctimoniæ ac prudentiæ virum, qui tunc temporis Carmelitarum Ordinem in Hetruria gubernabat, adijt, rogans, obſecranſque, vt ſe ad eius Inſtituti vitam admitteret, veſteſque ſacras, ei ſodalitio conſuetas elargiretur. Hieronymus multum admiratus, quòd primarius adoleſcentulus, in ſæculi delicijs enutritus, liberiſque ac diſſolutis hactenus moribus; tam arduum vitæ genus amplecti vellet; veritus ne iuuenili potius leuitate, quàm ſancti Spiritus inſtinctu hoc faceret, noluit in re tanta quicquam temerè ſtatuere: ſed ipſo admonito, vt tantiſper in Eccleſia ſubſiſteret, duos è ſodalibus ſuis ad eius parentes miſit, qui

eis rem nunciarent, ipſorumque ſententiam in eo negocio explorarent. Parentes vero, vt erant pij, ac religioſi, non modò ex tam improuiſo nuncio nulla moleſtia affecti ſunt; ſed haud mediocri cum gaudio acceperunt, quòd filius, ipſorum deſideria, qui eum Beatæ Mariæ Virginis ſeruitiò iam antea dedicaſſent, anteuerteret: celeriterque ad Eccleſiam accurrentes, filiumqne amplexi, ac vehementer ipſius conſilium approbantes, ad inceptum opus perficiendum hortati ſunt. Hieronymus igitur Andream in eius cœnobij fratrum conſortium recepit, & religioſis veſtibus, ipſis præſentibus, non ſine ingenti omnium lætitia induit. Qui ſuſcepto religionis habitu, incredibile dictu eſt, vt ſtatim in alium hominem conuerſus, omnium etiam chriſtianarum virtutum habitum in animo ſuſceperit. Et quoniam tanquam Dei filius, & ſpiritu eius actus, edoctuſque, optime cognouerat, humilitatem omnium chriſtianarum virtutum fundamentum eſſe; eam adeo ardenti ſtudio ſectatus eſt, vt omnibus etiam prouectioribus, non modò admirationi, ſed & exemplo eſſet. Nam viliora & ſordidiora quæque domus miniſteria non ſolùm libentiſſimè exercebat; ſed, vt ceteri mortales, honores, dignitateſque affectare & concupiſcere ſolent, ſic ille huiuſmo-

di munia expetebat, exambiebatque. Ipſe enim Monaſterij conclauia ſcopis verrere, ipſe Fratrum veſtimenta abluere, patinas, ollaſque purgare, ipſe denique etiam iumenta, ſi quando aderant in ſtabulis, procurare. Quin etiam, cùm ſtatutis diebus panem pro Collegij victu oſtiatim per Fratres emendicandi mos eſſet; id officium ſibi, tanquam omnium humillimum, depopoſcit, auidiſſimèque arripuit, & non ſine ingenti, tum antiquorum ſodalium, tum etiam cognatorum irriſione exercuit; qui eum, quoties in ipſos incideret (incidebat autem frequenter, nam id ipſe affectabat) procacibus verbis vltro appetentes, inertem, ſtolidumque vocitabant, eaſque omnes contumelias in illum ingerebant, quas parum religioſi homines in huiuſmodi inſtituti ſectatores euomere ſolent. Quibus iniurijs non modò Andreas non commouebatur, ſed planè mirifico afficiebatur gaudio, gratias referens Deo, quòd ſe voti compotem faceret: ad ea enim ferenda ſe illam vitæ rationem inijſſe dicebat; illudque eſſe verè Chriſtum imitari, ſi ad eius exemplum, qui cùm malediceretur non maledicebat, cùm pateretur non comminabatur, irriſiones, opprobria, & maledicta æquo animo ſuſtineamus.

Tam profundæ humilitati inſidias tendens ſuperbiæ

perbiæ magister, varijs tentationibus, ac illusionibus sanctum iuuenem exagitabat, atque à recto tramite, quem instituerat, auertere conabatur; adeout sub ementitis etiam formis, eius constantiam labefactare aggressus sit. Cùm etenim prandentibus Fratribus ianuæ custodiam ageret, iussus ne quemquam domum ingredi sineret; ipse cum magno satellitum tumultu, tanquam diues & præpotens aliquis ciuis, ianuæ fores proteruè percussit: atque Andreæ per fenestellam, quid sibi vellet inquirenti, respondit se agnatum eius esse, atque vt eum ab ignominia, & sordibus illius instituti abduceret, & ad delicias paternæ domus, & Reipublicæ dignitates, quas certe maximas consequuturus esset, reuocaret, aduenisse: Parentes etenim speciosissimam, eandemque opulentissimam virginem ei in matrimonium tradere statuisse; proinde fores aperiret, vt commodiùs secum de tantis rebus agere posset. Andreas hæc audiens, & diaboli fraudes agnoscens, respondit se humilem Iesu Christi vitam, ac paupertatem imitandam suscepisse, neque ab eo proposito dimoueri posse, nec amplius ad sæculum Deo iuuante reuersurum: præceptum sibi à Præpositis fuisse, ne fores aperiret, eorumque mandatis omnino parendum esse. Quibus auditis, spiritus

ritus nefarius cum ſuo ſpectro, ſancti Adoleſcentis ſtabili obedientia,& humilitate deuictus,prorſus euanuit. Expleto Probationis tempore, cùm ad inſtituta regularia perpetuò ſeruanda voto ſe obſtringere deberet, magnis propinquorum amicorumque certaminibus oppugnatus fuit, vt ab incepto reſiliret; ſed Andreas Dei gratia munitus, magna animi conſtantia omnia vincens, prolatis Profeſſionis conceptis verbis, ſuo congruentes Ordini veſtes aſſumpſit. Oblato hoc Deo propriæ voluntatis ſacrificio, dici non poteſt, quàm magnum incrementum omnes Andreæ virtutes diuinitus acceperint. Et primùm quidem, deuotionis ardor in eo tantus fuit, vt prorſus ſui, vt Deo vacaret, obliuiſceretur. Diuinis officijs in Eccleſia adeò intentus intererat, vt verè Deo colloqui videretur: ſemper verò omnium primus in choro aderat, poſtremus inde diſcedebat. Sed cùm priuatim Deo preces offerret, ea attentione, & cura ſanctiſſimo huic operi incumbebat, vt prorſus ab omni ſenſu abalienaretur: ſæpiuſque euenerit, cùm in Florentino cœnobio ianitorem ageret, atque ante B. Mariæ Virginis imaginem, quæ in atrio propè Eccleſiæ interiorem ianuam adhuc oſtenditur, genibus flexis oraret, Fratreſque poſt cœnam inde ad re-

 ferendas

ferendas Deo gratias Ecclesiam psalmos concinentes, vt moris est, ingrederentur, vt nec viderit eos nec planè audierit: cùmq. id frequenter contingeret, increbuit rumor, Andream cum oraret, surdum, mutum, ac cæcum effici: atque idcirco, vt sine impedimento, ac liberiùs Deum obsecrare posset, solitudinem cupidissimè affectabat. Silentij verò ita tenax erat, vt vix, ac necessitate demum cogente, loqueretur. In sacrorum librorum lectione assiduus versabatur. Corpus autem suum mirum in modum affligens, in seruitutem spiritus, quasi facta vi, adigebat; ab omni enim carnium esu, quamuis aduersa etiam vteretur valetudine, perpetuo ad mortem vsque abstinuit. Tribus per hebdomadam diebus pane & aqua victitans, ijsque non ad satietatem, sed ad constitutam mensuram, ceterorum ciborum sibi vsu interdicto, ieiunia obseruabat. Cilicio, & quidem asperrimo, die noctuque vsus est. Humi, fœno tantum superstrato, nec diuturnam sibi quietem indulgens, dormiebat. Ferreis vt plurimum flagris, psalmosque proferens, singulis diebus ante Christi cruci affixi imaginem adeo seuerè se diuerberabat, vt copiosus semper sanguis proflueret. Demum, ita duriter se excruciabat, vt necesse fuerit cœnobij Præfecto, ad cu-

ius præſcriptum Andreas etiam hæc occultiora opera moderabatur, eum ſæpius admonere, vt mitius ſecum ageret. Adeo verò cautis cuſtodijs ab omni incontinentiæ occaſione ſenſus omnes, ac animum ſepſit, vt nedum ceterarum mulierum, ſed nec matris congreſſus, neque etiam aſpectum admitteret: ſiquando verò vrgens neceſſitas eum ad fœminarum colloquia adigeret, id pacto cum oculis ſuis fœdere, faciebat, vt humi perpetuo defixi, numquam prorſus attollerentur. Adeo ſibi rigidus duruſque, erga alios mitis, ac mitificè lenis fuit. Ingens enim chriſtianæ charitatis ardor, quæ diuinitus in corde eius diffuſa erat, in omnes eum benignum, ac beneficum efficiebat: præcipuo tamen erga inopes ægrotoſq; affectu commouebatur. Et pauperes ſanè cùm per vota Profeſſionis de facultatibus ſuis iuuare non valeret, quod tamen poterat alacriter præſtabat; nam cùm panes, & cibaria mendicis ad ianuam congregatis diſtribuere loci conſuetudo eſſet, id ſibi muneris à Præfectis expetiuit, obtinuitque; vt omnium Fratrum vice, ipſe eleemoſynas pauperibus faceret; id ſibi gloriæ ducens, vt quod ab omnibus fiebat, ſuis potiſſimum manibus fieret. Infirmis verò ita inſeruiebat, vt non ſolùm ea quæ ad corporis ſalutem facerent, ſed

& diligentiùs quæ ad profectum animæ conducerent, procuraret; idque non solùm ægrotis Fratribus sui cœnobij præstabat, sed latiùs etiam eiusmodi beneficentia in propinquos, & ciues omnes effundebatur. Hunc eximiæ charitatis effectum signis prodigijsque Deus sæpenumero illustrauit. Ægrotabat Ioannes Corsinus eius agnatus vlcere in crure incurabili, quod Herpetem medici vocant. Is vt grauitatem, molestiamque morbi alleuaret, in alium deteriorem morbum incurrerat: instituerat enim domi suæ publicam aleam, quò in fortunarum, animarumque perniciem quamplurimi quotidie ex Florentina iuuentute confluebant. Andreas hominis misertus, quòd in exitium non tantum ipse rueret, sed & alios traheret, ipsum adijt; certissimamque illi spopondit sanitatem, si septem dierum ieiunium in honorem Beatæ Mariæ Virginis seruaret, & quas ipse designasset preces recitaret; clausa interim penitus aleatoribus domo. Is primum contemnere & deridere, ac vt verbosum, fatuumque spernere, seu quòd animo haud valde ad religionem propenso esset, seu quòd eum tanti apud Deum meriti haud existimaret, vt hæc præstare posset. Cum verò tam desideratæ rei pollicitationem constanter Andream asserere animaduertisset,

tiſſet, admiratus, vel ſanctitatem, vel ſimplicitatem hominis, promiſit ſe imperata facturum, ac re ipſa perfecit; lapſiſque ſeptem præſtitutis diebus ſanus effectus eſt: domoque ab Andrea ad Eccleſiam deductus, cùm gratias ante Deiparæ Virginis imaginem Deo egiſſet, faſcias ſoluit, ac tibiam prius putridam, & ad os vſque corroſam, ſuæ integritati prorſus reſtitutam inuenit:

Sacris verò ordinibus initiatus, ac ad Sacerdotij dignitatem euectus, cùm ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium primùm celebraturus eſſet, audiſſetque agnatos, & propinquos omnes magnifico apparatu, ac ſolemni pompa eam celebritatem honeſtare velle; vt qui iam dudum omne opus ſuum ſuper humilitatis fundamentum ædificare conſtituiſſet, ſæculi faſtum ſuperbiamque deuitans; primitias ſacerdotij ſui cum omni humilitate, ac mentis tranquillitate Domino offerre deliberauit: ac facultate à Præfectis accepta, tanquam columba elongauit ſe, & fugit in ſolitudinem; atque ad eiuſdem inſtituti Monaſterium, quod Ad ſyluas dicitur, & à Florentina Ciuitate ſeptem millibus paſſuum abeſt, acceſſit, ibique immaculatum ſacrificium Deo acceptiſſimum nouus Sacerdos immolauit: Quique hominum cœtus, honoreſque fugiebat, cæleſtes, eoſque

maximos,ac plane admirabiles adeptus est. Nam sacris mysterijs completis, B. Dei Genitrix miro effulgens splendore, & multorum Angelorum circumdata corona, ad altare se ei manifestè videndam præbuit, eumq. sibi famulum elegit, tutissimum ei in huius vitæ fluctibus patrocinium, ac perfugium promittens, his verbis eum alloquuta: SERVVS MEVS ES TV, QVIA ELEGI TE, ET IN TE GLORIABOR: ac mirifica perfusum dulcedine, & cælestium rerum desiderio flagrantem relinquens, ab eius oculis discessit.

Tantis ac tam eximijs muneribus à Deo decoratus B. Andreas non modò non extollebatur animo; sed magis magisque profunda humilitate, & ceteris virtutibus proficiebat. nec enim vnquam à sordidioribus Monasterij munijs, tanquam omnium postremus, infimusque cessauit; nihil omnino omittendum ratus, quod ad sui contemptum omnibus ingerendum pertineret.

Sacerdos igitur factus Andreas, cùm præter sanctitatis laudem ingenij quoque acumine excelleret, ne hoc etiam talentum neglectum, ac in sudario repositum non absque ingenti Ecclesiæ detrimento lateret, ad ediscendas sacras literas, decreto conuentus eiusdem Ordinis Fratrum Pisis coacti, Lutetiam Parisiorum mittitur.

quo

quo loco cùm per triennium haud ſine ingenti profectu Theologiæ operam nauaſſet, inde euocatur. Acciditque cùm in reditu Auenione, vbi tum ſummus Pontifex cum Romana Curia commorabatur, tranſiret, atque ex conſuetudine ſacras ædes viſitaret; vt Cathedralem Eccleſiam ingreſſus, in cæcum, qui pro foribus ſtipem emendicabat, incideret. quem, vt erat erga pauperes miſericors benignuſque, interrogauit, quæ cauſa ei tantum infortunij importaſſet. Reſpondit ille, ſe aurificem olim fuiſſe, familiamque ſuam eo artificio aluiſſe; ceterùm ignis aſſidui vaporibus contabuiſſe vim oculorum; cæcumque effectum, vt ſe, ac paruulos filios ſuſtentaret, mendicare coactum. Vir Dei effuſus in lacrymas, & ad altare accedens, orationi ſe diu dedit: mox ſurgens, & luſtrali aqua ipſum reſpergens, Deus, inquit, ac Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui cæcum à natiuitate videre fecit lumen cæli, ac in via cæco alteri vſum oculorum reſtituit, tibi quoque viſum ſua virtute potentiaque reſtituat. ſtatimque cæcus, admirantibus qui aderant plurimis, vidit, gratiaſque Deo egit.

Florentiam reuerſus, ac Florentini Monaſterij Prior factus, ex bono milite dux optimus euaſit; & qui dudum ſubiectionis, ac obedientiæ leges

adeo exactè didicerat, exercueratque, ad officia iam imperatoria, vt in eis quoque excelleret, diuina prouidentia parabatur. Sanctissimè igitur eam familiam gubernauit; &, quod optimum genus subditos bene regendi est, se ipsum ceteris bonorum operum præbuit exemplum. Fama verò sanctitatis iam è latebris humilitatis eius erumpens, vbique dispergebatur; ac ab omnibus non solùm honore, sed veneratione etiam dignus habebatur. Effulgebat in eo viro inter cetera cælestia charismata, præcipuè gratia sanitatum; eoque fiebat, vt multi ægroti, cùm medicorum artes deficerent, ab eius meritis sperarent, obtinerentque incolumitatem.

Prædiues & nobilis quidam Florentinus ciuis filiam vnicam virginem habebat, quæ hectica febri adeo vexabatur, vt medici, nihil eorum artibus proficientibus, de salute eius prorsus desperarent. Illa tamen de misericordia Dei, & sancti viri charitate non desperans, patrem rogauit, vt Andream ad se inuisendam adduceret; pro certo enim credere, si ab eius manibus, vel semel cibum acciperet, sanitatem se recuperaturam. Rogauit igitur Andream pater, vt domum suam puellam inuisurus accederet, eiusque credulitati satisfaceret. Respondit ille, se plurimis peccatis

obnoxium eſſe, indignumque, per quem Deus talia beneficia præſtaret. At pater, & deſolationem domus ſuæ, ſi filia è viuis exceſſiſſet, fiduciamque quam de eo ipſa conceperat, cum lacrymis commemorans, rogare atque obſecrare non deſiſtebat, vt vtrumque conſolaretur. Certabant in ſancti viri animo geminæ eius præcipuæ virtutes, humilitas, & charitas: altera retrahebat, altera hortabatur, & vi quodammodo facta impellebat. Vicit tandem, quæ omnia vincit, charitas; inuiſitque ægrotantem virginem Andreas: panemq. vino mandentem cùm puellæ comedendum tradidiſſet, Deum precatus eſt, vt qui Corpus ſuum panis & vini ſpecie obumbratum diſcipulis, ad ſalutem animæ tradidiſſet; panem quoque illum, vinumque ad ſanitatem mentis, corporiſque medelam virgini præſtandam ſanctificaret. Accepto igitur, vt optauerat, è manibus Andreæ pane puella, cùm modicum obdormiſſet, ſe ab omni ægritudine penitus liberam ſenſit; patremque aduocans, vt veſtes ſibi afferentur rogauit; iuſſiſſe etenim dicebat ſibi in ſomnis Andream, vt ad Eccleſiam ſtatim pergeret. Sana igitur effecta, viribuſque integris, ad Eccleſiam venit, gratiaſque ob tam eximium beneficium Deo reddidit; ac eiuſdem ſancti viri ſuaſu,

virgi-

virginitatem, totamque vitam suam Iesu Christo deuouit; ac Monasterium S. Annæ Florentinæ Ciuitatis ingressa, religiosas vestes suscepit. Eam postmodum vir sanctus factus Episcopus, Florentino Antistite indulgente, Sororem Thaddæam Complobesiam nuncupatam, in Ecclesia cathedrali, vt eius ætatis consuetudo erat, solemni ritu consecrauit.

Ægrotabat eo tempore in cœnobio Florentino eiusdem Instituti sectator Ventura Pisanus hydrope veteri. Huic Andreas, nomine Domini Iesu Christi inuocato, digitum in os immisit; statimque ex ipsius ore omni intercute fusa aqua, sanus incolumisque factus est. Nec illud sane omittendum, incidisse eius annum quadragesimum septimum in tempus illud vniuerso humano generi luctuosissimum, quo scilicet prodigiosa ac prorsus immanis pestilentia vniuersum terrarum orbem incredibili hominum strage depopulata est: cùm vnico tantum anno eius sæculi quadragesimo octauo, intra mœnia Florentinæ Ciuitatis vltra centum millia hominum sublata ferantur. Pro comperto igitur habendum est, hominem hunc operibus misericordiæ adeo addictum, & qui sui ipsius obliuisci solitus esset, vt ceteros iuuaret, non fuisse ociosum, nec vitæ suæ pepercisse:

ſe: quinimo certiſſimis ſe periculis obiectaſſe; vt quæ ad ſalutem tam interioris, quàm etiam exterioris hominis conducerent, ægrotantibus procuraret. Sed hæc, quæ præclariſſima fuiſſe oportuit, incuria hominum, & temporum iniuria deliteſcunt; & ille ſolus nouit, qui videt, quæ in abſcondito à ſeruis ſuis fiunt, & condigna operibus, eorum vnicuique præmia rependit.

Futurorum etiam præſcientia virum ſanctum, ab eo, qui ad Eccleſiæ ſuæ ædificationem dona prout vult elargitur, inſigniter illuſtratum fuiſſe, id quod mox dicturi ſumus, oſtendit. Magno familiæ gaudio cuidam nobili viro natus erat filius. Rogatus B. Andreas, vt eum è ſacro Fonte ſuſciperet, libens aſſenſit; cùmque poſt ſalutaris vndæ lauacrum in vlnis puerum haberet, flere mirum in modum cœpit. Quærentibus cognatis, quid ſibi vellent intempeſtiuæ huiuſmodi in tanta omnium lætitia lacrymæ, reſpondit, præuidere ſe infantem illum, niſi planè puer ex humanis rebus deceſſiſſet, aut in aliquo cœnobio religioſam vitam duxiſſet, non ſine ingenti ignominia vita exceſſurum, ac vniuerſæ domui, atque agnationi dedecori, exitioque futurum. Vaticinium à præſentibus cum riſu exceptum eſt; ſubiecitque pater, ſi eum vitam cœnobiticam ducturum crederet,

deret, se prorsus eum expositurum, nec pro suo educaturum. Vix iuuenis vigesimum ætatis annum attigerat, cùm coniuratione in Reipublicæ Florentinæ perniciem, cum quibusdam factiosis hominibus inita, occupatoque per vim castro quodam, ibique cædes ac latrocinia exercens, demum captus, turpissima meritaque morte mulctatus est; omnesq. qui eundem agnatione proximè contingerent, antiquo vrbis instituto, quo atrociora crimina plectere consueuit, iure adipiscendorum magistratuum adempto, omni honore, ac dignitate exuti, verum ac diuinum fuisse sancti viri præsagium re ipsa approbarunt.

Igitur, cùm iam tantarum eius virtutum splendor magis, magisque in dies augeretur, tempusque aduenisset, quo à dierum æternitate statuerat Deus aureum hoc candelabrum super sacrosanctum altare suum constituere; vt perpetuo ante conspectum suum multiformis gratiæ radijs luceret, atque vniuersum templum illuminaret, Fulgineo Carbone Episcopo Fæsulano, viro pio ac prudenti, pestilentia è viuis sublato, Clemens Sextus summus Pontifex, seu Clero Fæsulano suggerente, vt temporum mores tum ferebant, seu tam eximiæ eius sanctitatis, vt verisimilius videtur, opinione permotus, An-

dream

dream Episcopum Fæsulanum renunciauit; literasque eius rei, vt moris est ad eum, & Clerum, populumque Fæsulanum dedit, anno eius sæculi quadragesimo nono. quod adeo non solum præter spem, sed omnem prorsus expectationem Andreæ contigit; vt nuncio accepto, statim, vt eum honorem euitaret, se in fugam dederit, latebrisque abdiderit: cùmque diu iam frustra quæsitus fuisset, & eius inueniendi parum spei superesset, Ecclesiæ Fæsulanæ Canonici quid agendum esset inter se consultabant. Tunc Deus, qui ex ore infantium perficit laudem, suscitauit spiritum pueri triennis, qui magnis vocibus exclamauit, elegisse Deum Andream Sacerdotem sibi, proinde in Ecclesia quadam non longe ab Vrbe eum orantem inuenturos. Interim verò Andreas, Angeli, atque ipsius Angelorum Reginæ hortatu, ac cælestis auxilij promissione firmatus, onus Episcopale suscipere statuit, renouato antiquæ Ecclesiæ exemplo, vt nolentes, fugientesque, in Episcopos eligerentur, ac ad eam dignitatem idonei diuino testimonio denotarentur. Andreas igitur ætatis suæ anno quadragesimo octauo Episcopus Fæsulanus mira Cleri, totiusque populi lætitia consecratus est. Et quoniam de sanctissimo nobilis Ecclesiæ Præsule

agen-

agendum eſt, de Fæſulana Ciuitate nonnulla dicenda videntur.

Ea igitur inter primas quondam totius Hetruriæ vrbes nobilitate, & antiquitate pollens, in prælto montis vertice conſtituta, Florentinæ vrbi imminet; ipſamque totam, atque vniuerſa eius ſuburbia gratiſſimo, ac ſupra quam dici poſſit pulcherrimo proſpectu intuetur. ſed illud in primis eam claram, conſpicuamque reddit, quòd ab ipſo Apoſtolorum Principe Chriſtianæ Fidei rudimenta per Romulum Epiſcopum, illuc ab eo deſtinatum ſuſcepit. Qui ſtatuta in ea vrbe Epiſcopatus ſui Sede, per vniuerſam fere Hetruriam Chriſtianæ fidei ſemina iecit: ibique vnà cum prædicationis ſocijs illuſtri pro fide Chriſti martyrio perpetrato, egregiè munere ſuo defunctus eſt. Longa dehinc ſanctorum Epiſcoporum, ac Martyrum ſeries apprimè illuſtrem Fæſulanam reddit Eccleſiam. Eam ciuitatem Florentini, vt nimis vicinam, ac loco ſuperiorem, ad annum humanæ ſalutis milleſimum decimum expugnatam diruerunt; nulla prorſus relicta vrbis forma; ſancita etiam lege, ne in eo loco ædificia excitare liceret. manſit tamen, manetque ei Epiſcopalis dignitas, cum ampliſſima diœceſi; vtque olim potentia, nunc amœnitate, & cæli ſalubritate nobilis,

bilis, & ingenti populorum concursu, qui statutis diebus ad colendas sacrosanctas basilicas tot sanctorum Episcoporum, ac Martyrum pignoribus decoratas, ex vicinis oppidis vndique confluunt, celebris.

Ad huius igitur Ecclesiæ administrationem manifesta, vt dictum est, Dei vocatione assumptus Andreas, ea cura diuino cultui incubuit, ea vigilantia animarum saluti prospexit, ea demum sanctimonia opus sibi diuinitus demandatum expleuit; vt merito omnibus Ecclesiarum pastoribus absolutissimum optimi Præsulis exemplar esse possit. Et primùm quidem, quamuis prouectioris esset ætatis, ac diuersis morbis obnoxius, non solùm quicquam rigoris, quo anteacta vita ad sensus omnes in potestatem redigendos vtebatur, non remisit, sed plurimum auxit. Non enim iam fœno dormiens incubabat; sed, quod planè incredibile videatur, super vitium sarmentis, arborumque stratis ramis quiescebat, supposito capiti, puluini loco, sarmentorum fasce: quamuis ad effugiendam tam duræ in se ipsum austeritatis famam, pictis vestibus cubile velaret. Ferrea præterea cathena perpetuo præcingebatur, quæ ad hoc vsque tempus, populo cum veneratione ostentatur, & ob asperitatem, & immane pondus,

sarmentitiι.

magnum

magnum ſpectantibus horrorem incutit: quæ ex eius membris tantum virtutis hauſit, vt multis ægrotis contactu ſalutem reſtituerit. Diuinis officijs, quæ in Cathedrali eius Eccleſia, die noctuque à Canonicis recitabantur, ſemper intererat; atque inde ſæpe ad aliquam ex viciinioribus Eccleſijs viſitandam, vnico tantum ex ſuis Clericis comite, occultè pergebat. Contigit autem, cùm nocte quadam ab Eccleſia, quam Abbatiam vocant, reuerteretur, vt altiſſimo intercluſam muro ſemitam inueniret. Miranti ſocio quiſnam tantum ædificium tam ſubito excitaſſet; reſpondit Andreas, inſidias eſſe diaboli, orationibus profligandas; genibus itaque ſubmiſſis, ac Dauidicis pſalmis, vnà cum comite pronunciatis, ſanctiſſimæ Crucis ſignum oppoſuit, ac ſtatim Satanicum figmentum, ſicut fumus defecit.

Nouerat vir ſanctus, animoque ſemper reuoluebat, à ſuis potiſſimum præceptis, exemplisque, populi ſuæ diligentiæ à Deo crediti in Chriſtianis virtutibus profectum dependere; ac proinde ſibi ſedulo Chriſti opera imitanda eſſe, vt ipſe alijs ſe præſtare poſſet imitandum. Vt igitur hoc facilius aſſequeretur, quædam præcipua Domini Noſtri Ieſu Chriſti acta ſelegerat ſibi ſæpius repetenda. Conſueuerat itaque inter cetera

Beatus

Beatus Andreas, quinta feria per singulas hebdomadas, omnibus, quotquot adessent, mendicis pedes abluere, conuiuioque exceptis ipsemet inseruire. Igitur cùm die quadam omnibus, vno tantummodo excepto, mendicis pedes abluisset, rogaretque illum Andreas, vt se quoque lauari pateretur; respondit, se tanti Præsulis benignitate minimè abusurum, quòd crura adeò vlceribus, sanieque deformia haberet, vt nec eorum aspectus absque graui stomacho perferri posset. At vir Dei ea causa magis ad propositum peragendum incensus, vincula, fasciasque soluens, *Confide*, inquit, *fili, & de Dei bonitate præsume: ipse enim sanabit languores tuos*. Quo dicto pauperis pedes, lacrymis magis quàm aqua humectans, vlcera illius exosculatus est: statimque vir ille perfectam consequutus sanitatem, ingenti lætitia exultans exiliensque, laudabat Deum.

Tantæ erat vir sanctus erga inopes miserosque clementiæ, & benignitatis, vt nec eorum meminisse absque lacrymis posset: quoties etenim de pauperibus, orphanisque, vel de carceribus mancipatis, vel mulieribus parturientibus, cæterisve egestate oppressis, ipso præsente, verba fierent, statim in lacrymas soluebatur, & de præsidijs necessarijs conferendis consilium inibat. Et sanè

 perpe-

perpetuò sanctus Antistites illud dominicum in mente habebat, vt omni petenti demus. Illud certè satis exploratum habetur, neminem vnquam pauperum ab eius conspectu tristem discessisse. Ipse enim plerumque ad ædium suarum ianuam sedens, suis manibus panem mendicis elargiebatur. Cùmque magna aliquando annonæ penuria laboraretur, accidit, vt eius rei fama peruagante, etiam è remotioribus regionibus pauperes vndequaque ad ipsum confluerent; quibus ille omnibus, nullo vnquam reiecto, panes adeo largè suppeditabat, vt sæpenumerò, qui ad se, vniuersamque domesticam familiam commodè integro mense alendam sufficere potuissent, panes, vnico tantum die erogaret. Cùm igitur huic rei diligentiùs die quadam incumberet, & nouis vicissim succedentibus mendicis panes sibi afferri postularet, retulerunt famuli, se promptuarium prorsus inane reliquisse, ac superesse tantum panes quindecim in familiarium cœnam reseruatos. Respondit vir sanctus, vt diligentiùs scrutarentur; cordi enim Deo esse ne pauperes illi, qui adhuc restarent, tristiores abirent. Reuersus ex illis vnus inuenit arcam, calidis, optimisque panibus refertam, Deique benignitatem, ac sanctitatem Andreæ multum admirans,

lætus sancto Præsuli pauperibus distribuendos attulit. Neque hoc tantùm loco consistebat huius sancti viri benignitas, sed longiùs latiùsque progrediebatur; nam, & erga eos, quos rei familiaris angustijs pressos nouerat, atque ad se palam adeundum, aut conditio, aut ætas, aut natalium dignitas prohibebat, apprimè largus, ac munificus fuit; nam sponte tanta eos liberalitate præueniebat, vt quibusdam annuum etiam frumentum, nec exiguum, præstaret. Nec illis solùm, qui ad eius diœcesim pertinerent, insignis hæc Andreæ beneficentia proderat, sed ad Florentinos etiam ciues, exterosq. alios redundabat; quos omnes, non annonæ tantum, sed vestimentorum etiam largitione iuuabat; quorum ingentem vim, opportunis temporibus in vicinis emporijs coëmebat: Quæ cuncta in aduersarijs, quæ eius manu conscripta in Archiuo Fæsulanæ Ecclesiæ adhuc asseruantur, non sine admiratione videre omnibus licet. Ac ne quid prorsus omitteret, quod ad pulcherrimum optimi Præsulis, ac misericordissimi patris exemplar efformandum faceret; instar magni illius Alexandrini Antistitis Ioannis, quem antiqui Misericordem dixerunt; ac Sancti Gregorij Papæ, omnium, qui ad eius curam pertinerent, pauperum nomina in codice

 descri-

descripserat. Quin etiam, nouo exemplo, singulis fere annis, qui pauperum curæ inuigilarent, plures viros pios, & de quorum charitate confideret, procuratores constituebat: quibus etiam mandabat, vt eorum, qui piè ac religiosè legata pauperibus reliquissent, testamenta conquirerent, ac mandata exequerentur; & quæcunque alia ad commodum ipsorum ordinata & constituta essent, in eorum vsum vtilitatemque vt conuerterentur, curarent. Placet autem ipsamet verba sanctissimi Præsulis, quæ adhuc in publicis tabularijs extant, pastoralem eius charitatem mirifice spirantia apponere: TANQVAM, inquit, MISERABILIVM PERSONARVM, ET PAVPERVM CHRISTI PATER. Hospitales verò domos, siue ad peregrinos suscipiendos, siue ad ægrotos curandos institutæ essent, tanquam vera Christianæ benignitatis domicilia, singulari cura fouit: nam, & earum vectigalia, vt in vsus ab institutoribus designatos insumerentur, sedulo curauit; ipsarumque administratores, qui pecuniam interuerterent, aut dilapidarent, seuerissimè coercuit; & quamplurimos ea de causa, anathemate etiam notatos, cum ignominia administratione se abdicare coegit: nec facile in eius commentarijs reperies aliud negocium attentiori cura ab eo procuratum,

curatum, aut frequentiùs, feueriùfque, quàm in huiufmodi delicta animaduerfum. Quo fiebat, vt multi tanti Pontificis, non verbis modò, fed & quòd omnibus rebus quæ ad earum vtilitatem profectumq. pertinerent, tanta folicitudine profpectum vellet, ad hofpitales domos ædificandas animarentur; quod frequentiffime, eo Pontifice, in eius diœcefi factitatum effe, liquido conftat.

Ingentem etiam pecuniarum vim Sanctus vir profudit in excitandis, inftaurandisque facris ædificijs: & Cathedralem fane ædem ruinæ proximam, fere vniuerfam reftituit, fectisque lapidibus anteriorem partem incruftauit. Canonicorum præterea cœnacula, & cubicula ædificauit: Epifcopales ædes maximis fumptibus inftaurauit, auxitque: Ædiculas infuper in Sanctorum honorem multas excitauit: Sacraria Cathedralis bafilicæ, aliarumque Ecclefiarum, facris veftibus, omnique ad Dei cultum neceffaria fupellectili affluenter inftruxit, ornauitque: vt fæpenumero admiratio animum fubeat, vndenam tam ingens pecuniarum copia illi ad tantos fumptus fuftinendos fuppetierit: fatis etenim conftat, Ecclefiæ illius prouentus haud fanè amplos tum temporis fuiffe. His etiam accedunt, quas vt fodalibus fuis Carmelitis gratificaretur, expenfas fecit: nam &

ipſorum Eccleſiam ex parte labentem reſtituit, & bibliothecam plurimis, optimiſque Sanctorum Patrum codicibus locupletauit; alijsque eos quamplurimis beneficijs affecit: Nec etiam prætereundum eſt, eius Epiſcopatum in eam tempeſtatem incidiſſe, quà acre bellum inter Piſanos, Florentinoſque vigebat: vtque ſæpè Florentinorum copiæ ad vrbis vſque Piſanæ mœnia populabundæ diſcurrebant, ita quandoque eadem in ſuburbijs ſuis Florentini ciues patiebantur. Immiſſæ igitur aliquando à Piſanis in eorum agrum conductitiæ Anglorum equitum turmæ, omnia Fæſulanæ Eccleſiæ prædia, domos, prætoriaque deuaſtarunt, ac prorſus ſolo æquarunt. Ea omnia ſanctiſſimus Antiſtites rurſus vt reſtitueret, neceſſe fuit. Quodque vel præcipuè mirum eſt, licèt tot impendijs penè oppreſſus videri poſſet, fundos tamen, nec eos quidem exiguos, Eccleſiæ ſuæ nomine coemit; vt vel hinc perſpicere liceat, Sanctum virum, eorum, quæ in pauperes alendos erogauerat, à Deo fideli ſponſore, centuplum in hoc ſæculo accepiſſe. Et ſanè inter tot tantaſque eius virtutes, nec ea defuit, quam Apoſtolus perfecti paſtoris notam requirit; vt qui ſcilicet Eccleſiaſticæ adminiſtrationis prouinciam ſuſcepturus ſit, domui primum ſuæ

præesse nouerit. Namque haud modò inter fratres suos Carmelitas, vbi exactissimam ad religiosæ vitæ normam Præfecturam gessit, optimum se patrem familias præstitit, sed & in ipso Episcopatu egregiè ad Christianam disciplinam domesticos suos continuit; ac in Ecclesiæ patrimonio procurando attentissimus, ac vigilantissimus semper fuit. Ecclesiastici iuris prædia ab iniquis possessoribus occupata, acerrimè vindicauit: atque ab alijs etiam, qui beneficijs præessent, vt idem fieret sedulò cauit. Eos verò, qui humanis, diuinisque legibus neglectis, ac Dei timore postposito Ecclesiæ, & eius ministris Decimas Dei præcepto debitas, per auaritiam vsurparent, aut soluere detrectarent, impiorum loco habuit, ac prorsus coercendos, & ad officium reuocandos duxit. Denique nihil omnino prætermissum voluit, quod ad Ecclesiæ vectigalia tuenda, augendaque pertineret; quæ tanquam fidelis dispensator, & vltimi etiam quadrantis rationem Deo redditurus, administrabat potius, quàm erogabat; domi parcissimus, foris in ijs, quæ ad Dei cultum, & egenorum subsidia pertinerent, profusus, ac planè prodigus.

Igitur cùm tanta charitate sanctus Antistes æstuaret, & ea quæ ad honorem Dei facerent,

adeo diligenter curaret; fiebat, vt plebs ei commissa, ad imitationem ipsius, dilectione decoris domus Dei ferueret, & ad exercenda charitatis opera incitaretur. Nec inter minima recensendum profectò est, quòd eius suasu Lapus Villelmi Fæsulanus ciuis, sacrarum Virginum cœtum, quæ summitatem arcis Fæsulani montis temporibus illis incolebant, & ob loci angustiam, & solitudinem, rerum omnium ad vitam opportunarum inopiam patiebantur, ad radices montis in commodiorem locum transtulit, nouo eis monasterio ædificato; quod à conditoris nomine, adhuc Lapi Monasterium appellatur. Nec longè ab eo Thomas Theoduli, eius itidem exhortationibus adductus, aliud sacrarum Virginum domicilium construxit, ditauitq. prædijs attributis, ac S. Bartholomæi Apostoli nomine nuncupauit.

Sedem Apostolicam eo obsequio & cultu venerabatur, vt nihil amplius desiderari posset: singulis etenim annis, aut ad summum biennijs, legatos, ad obsequium ei exhibendum, & de Ecclesiæ suæ statu referendum destinabat; eiusque mandatis non solum promptissimè parebat; sed etiam cùm se occasio offerret, iussa officijs præueniebat. Franciscum Ordelaffium Foriliuij,

riliuij,& multarum præterea Ecclesiasticæ ditionis ciuitatum, & oppidorum occupatorem tyrannumque, Ecclesiæ hostem Ægidius Albornotius Cardinalis, in Italia Sedis Apostolicæ Legatus, Innocentij Sexti Pontificis Maximi iussu declarauerat; contumacemque, ac hæresis crimine conuictum damnatumque, sacrorum participatione summouerat, eique bellum indixerat. Mirum dictu est, qua cura Ecclesiæ caussam in sua diœcesi sanctus Andreas iuuerit: nam Sacerdotibus mandauit, dum in concionibus verba facerent, vel inter Diuina officia populum alloquerentur, vt euidentem Romanæ Ecclesiæ iustitiam populis declararent; omnesque hortarentur, vt non solùm pijs precibus diuinum præsidium implorarent, sed & pecuniam in tam sanctum ac necessarium opus conferrent: atque ita effectum est, vt non contemnenda subsidia ex piorum hominum spontaneis oblationibus Legato mitterentur.

Multus autem erat sanctus Antistes in componendis discordijs, quæ inter ciues Florentinos assiduè oboriebantur; nec solum priuatim odiorum semina familiaribus colloquijs opprimebat, sed & in publicis concionibus de Christiana charitate, ciuilique concordia sæpenumero ser-

ro ſermonem inſtituebat: cùmque præclarè diceret,& ob inſignem ſanctitatis famam iam omnibus venerabilis eſſet; quamplurimi, non ſolum ex proximis villis, ſed etiam ex Florentina Ciuitate ad ipſum audiendum confluebant. Igitur cùm in Fæſulano foro, vnde vniuerſa proſpectatur Florentina Ciuitas, in magna ciuium corona de ſuperiori loco diceret, eorumque diſcordias damnaret, ac mirum in modum execraretur, Deum precatus eſt, vt omnibus quotquot adeſſent,eos, qui tantos diſſenſionum ignes accenderent, manifeſtè contueri permitteret. Ac ſtatim, *Surgite*,inquit,*& aſpicite,quinam ſint, qui veſtras diſcordias nutriunt*. Viderunt itaque omnes innumeros coruorum, miluiorum,aliarumque obſcenarum auium greges Florentinæ Ciuitati ſuperuolitantes, atque inter ſe atrociter concertantes. Intellexerunt igitur perennes, ac exitiales illorum diſcordias ab humani generis hoſtibus ſeri, ac foueri; atque in poſterum ſe pacis, concordiæque præcipuos auctores ſemper præſtitere. Quæ cùm fama euulgarentur, in cauſa fortaſſe fuere, cur eius potiſſimum opera, in componendis ciuilibus Bononienſium contentionibus Summus Pontifex vteretur. Vindicata etenim nuper ab immani Vicecomitum

tyran-

tyrannide Bononienſium Ciuitas in Romanæ Eccleſiæ ditionem redierat: grauiter tamen externo bello, internisque ſeditionibus laborabat. Vrbanus ergo Pontifex eius nominis Quintus, res bellicas Ægidio Cardinali Legato demandarat; ad domeſtica verò diſſidia ſedanda, quas præpotentes quædam familiæ alebant, Sanctum Andream delegauit. Qui ſingulari æquitate, ac prudentia omnia breui compoſuit, ordinauitque. nam, & ſi quidam ex potentioribus ciuibus Sancto viro refragari, atque obniti cœpiſſent, varijs tamen morbis exagitati, ac præſens Dei numen experti, concordibus demum votis, propoſitas ab Andrea pacis conditiones amplexi ſunt. Tantam rem paucis attigiſſe ſufficiat: nam quæ ſingillatim in grauiſſimo eo negocio ab ipſo ſunt geſta, eive acciderunt, temporis diuturnitate obliterata ignorantur. Tradunt nonnulli Beatum Andream Bononiæ, dum ea agerentur, carceribus, & vinculis mancipatum, alijſque contumelijs vexatum; quæ de Ciuitate religioſiſſima, & Sedis Apoſtolicæ ditioni ſubiecta, & eo præſertim tempore, cùm ab hoſtibus vndequaque premebatur; obſequentiſſima, nobis ſuaderi non poſſunt.

Tot igitur clarus virtutibus ſanctus Antiſtes,

totque

totque ſignis prodigijsque Serui ſui ſanctitatem, ipſomet Deo atteſtante, populum ſuæ cuſtodiæ diuinitus demandatum, ſumma cum pietatis, & prudentiæ laude gubernabat; atque vt alij parochiarum Paſtores ad eius exemplum muneri ſuo diligenter incumberent, ſatagebat: vtque erga bonos, benignum, manſuetumque, ita aduerſus eos, qui partes ſuas implere negligerent, ſeuerum ſe, verendumque oſtendebat. Probè etenim didicerat ſapientiſſimus Præſul manſuetudinem Paſtoris rigori iudicis attemperare. Et primùm quidem, vt omnes apud Eccleſias ſuas reſiderent, perpetuis edictis ſingulis annis cauit, pœniſque inflictis, reluctantes ad officium compulit; multosque contumaces titulis, non ſine ignominia, decreto priuauit. Eos verò, qui mulieres parum honeſtè in contubernio haberent, aut alijs criminibus ordini dedecori, populo offenſioni eſſent, acriter corripuit; quoſque paternis monitis ad caſtè & piè viuendum emendare non potuiſſet, beneficijs expulit. Multis verò, præcipuisque vitijs tùm Clerus, tum populus eo tempore laborabat; quæ, quoniam peculiaria erant illius ætatis, magnosque labores vir ſanctus illis extirpandis exantlauit, ſaltim ex parte commemoranda videntur. Clericorum igitur

longè

longè maior portio, non solùm cuiuscunque doctrinæ, sed & proprij officij adeo ignari erant, vt non modò populo non prodessent, sed adiecto plerumque pernicioso eorum vitæ exemplo, inscitia sua obessent plurimùm. Necesse igitur fuit sancto Antistiti, cùm diœcesim ex sacrorum Canonum præscripto inuiseret, de omnium doctrina, accurato examine, rursus dijudicare; & quos ad Ecclesiastica onera sustinenda, & salutem animarum procurandam parum idoneos comperit, qui planè permulti fuerunt, à beneficijs eijcere, eaque alijs, qui aptiores essent conferre. Multi præterea, aut nullis, aut falsis caussis Ecclesiarum possessionem inuaserant: Horum impiam temeritatem nullo modo ferendam duxit Beatus Andreas; magnumque illorum numerum à Sanctuario Dei exturbauit: & quoniam id genus hominum audax & litigiosum est, magnos sane labores eum subijsse in huiusmodi negocio oportuit. Nec eos etiam tolerandos existimauit, qui quæstum ex mercatura facerent; multoque minus, qui præturas, & officia exercerent. Maior siquidem eius diœcesis pars minutis quibusdam oppidulorum, & vicorum dominis ea tempestate abundabat; qui fortasse virorum ad ius dicendum aptorum penuria,

nuria; locorum præfecturas, ac magistratus clericis demandabant. At sanctus Antistes indecorum, & valde periculosum ratus, si ij, qui in sortem Domini vocati essent, talibus negotijs implicarentur; omnia eiusmodi munia eis interdixit. Cùm igitur Ecclesiarum Rectores officium suum, aut ignorantia obcæcati nescirent, aut dum alieno incumbunt, negligerent; fiebat, vt oues sine pastoribus errantes in præceps malorum, nemine opem ferente, corruerent. Et quamuis permulta essent vitiorum capita, quæ sanctissimo Pontifici amputanda fuerunt; duo tamen præcipuè multum ei negotij, ac laboris attulere. Nam & commercia contractusque, qui promiscuè fiebant, sæpe vetiti fœnoris crimini obnoxij erant; & matrimonia plerumque inter personas sacris legibus prohibitas, ac sæpius furtim, & absque vlla Ecclesiæ solemnitate, aut etiam scientia firmabantur; ex quibus duobus teterrimis fontibus, quàm ingens animarum pernicies longè latèque grassaretur, nemo est qui non videat. His Beatus Andreas omni Ecclesiasticæ disciplinæ vigore obuiauit, eorumque ora oppositis sanctissimis legibus obstruxit; nec paucos sane contractus vsurarum titulo damnatos, irritos reddidit; multorumque connubia

contra

contra Ecclesiastica decreta sancita, rescidit, diremitque; ac ne deinceps clam, & absque sacerdotum notitia celebrarentur, seuerissimis edictis statuit. Atque vt omnes quibus animarum cura mandata esset, tam salutaria eius praecepta seruarent, atque vt ab alijs seruarentur efficerent; nouos Vicarios in longinquioribus suae dioecesis regionibus constituit; qui & ius dicerent, & omnia Dei cultui, & animarum saluti necessaria comminus inspicerent, curarentque. Non sumus nescij, pleraque ex ijs quae diximus, ab alijs etiam Ecclesiarum pastoribus frequenter actitata, nec planè digna, quae de tanto Antistite commemorentur, multis videri posse: Nobis verò quęlibet Sanctorum ad incrementum diuini cultus, aut populi profectum dicta, factaque pertinentia, celebranda videntur. Nam sicut ea, quae in superioribus caeli regionibus conspiciuntur, quamuis adeo parua saepenumero appareant, vt pene sensus effugiant, eam tamen claritudinem, virtutemque à loci nobilitate deducunt, vt diligenti obseruatione digna censeantur: Ita Sanctorum gesta, cùm de cordibus eorum prodeant, quae caelorum instar domicilia sunt, ac templa Spiritus Sancti; etsi exigua nobis videantur, omni tamen honore, ac reuerentia suscipienda sunt,

sunt, ac vt plurimùm Ecclesiæ Dei vtilia, perpetuæ memoriæ commendanda.

Igitur cùm toto vitæ suæ die Sanctus Andreas in vinea Domini laborasset, magnosque, atque vberes fructus, indefessis vigilijs, in domo eius congregasset; iam senio confectus, operis sui finem, debitam mercedem consequuturus, desiderabat, expectabatque. In ipsa itaque Dominicæ Natiuitatis die, cùm ad Missæ sacrum, quod illi postremum fuit, solemni pompa de more celebrandum se orans pararet, Beata Virgo Maria, quæ primordia sacerdotij eius præsens honestauerat, adfuit ei etiam ad vitæ occasum, hora Sacrificij Vespertini; ipsumque de propinquo eius ad cælestem vitam transitu admonuit; prædixitque fore, vt sacrosancto Epiphaniæ die, ipsi quoque Deus, in cælorum regno, facie ad faciem perpetuo contemplandus manifestaretur. Hoc nuncio mirum in modum lætus Andreas, iam æternarum deliciarum suauitatem in terris prægustans, ingentem animi iucunditatem continere non poterat; quin etiam exterius erumperet; & ipso corporis habitu perspicua efficeretur: Nam vultus hactenus assiduis ieiunijs, vigilijsque, ac mira vitæ austeritate exanguis, ac squallidus, repentè in lætum adeo, ac rubentem

tem

tem versus est, vt cælestis patriæ alicuius ciuis diuini amoris incendijs exardescentis imaginem referre videretur. Paulò post itaque febri correptus, cum Vidonem Fæsulanum Canonicum, quem vnicè diligebat, de instanti morte sibi per Beatam Virginem prænunciata certiorem reddidisset, stramineo lectulo decubuit. Increbrescente verò eius ægrotationis fama, non clerici modò ex vicinioribus Ecclesijs, sed ciuium etiam Florentinorum quamplurimi ad eum, officij gratia inuisendum veniebant: quos ille benignè comiterque suscipiens, ad Christianam charitatem, & ciuilem concordiam seruandam, vt consuetudo ipsius erat, exhortabatur, alijsque salutaribus monitis erudiebat. Aduenienre igitur suprema vitæ hora, cum psalmos Dauidicos alternatim cum suis clericis recitasset, pronunciato apostolico Symbolo, omnibus Ecclesiæ Sacramentis, summa animi demissione perceptis, ad supernam Patriam, corporis vinculis absolutus, perpetuò cum Deo regnaturus euolauit; anno Dominicæ natiuitatis tercentesimo septuagesimo quarto post millesimum; à Religionis ingressu quinquagesimo octauo; cum Fæsulanam Ecclesiam quatuor & viginti annis sanctissimè gubernasset. Ipsa eius obitus hora

cubiculum, in quo Sanctus recumbebat, mira luce illuſtratum, ac ſuauiſſimo odore perfuſum fuiſſe traditur. Eadem verò qua deceſſit nocte, virgo quædam decimum ætatis annum agens ſubitò exclamauit, videre ſe lucidam ſcalam, à terra cælos pertingentem; hominemque pontificijs veſtibus indutum, ac duorum Epiſcoporum medium, per eam, ad cæleſtia aſcendiſſe: quæ audiens mater intellexit, quod reuera erat, eadem hora Sanctum Andream ad æterna tabernacula tranſmigraſſe. Alia itidem virgo, cuius matri Andreas prædixerat fore, vt eadem nocte ipſe, & eius filia ex hac vita decederent, appropinquante mortis hora, elata ſubito voce, Expecta, inquit, me ſanctiſſime Pater, vt vnà cæleſtia regna ingrediamur: ſtatimque, eodem ſanè, quo Beatus Andreas temporis momento, expirauit.

Paucis elapſis diebus idem Sanctus Vidoni intimo eius, vt diximus, amico apparuit, Epiſcopalibus indumentis candidis ornatus, lilia, roſaſque manibus geſtans; rogatuſque, cur flores, quod Pontificiam grauitatem haud decere videbatur, haberet; reſpondit, ſe virginitatem incorruptam ad mortem vſque ſeruaſſe, atque idcirco cum virginibus, floribus redimitum

Agnum ſequi. Ad ſancti viri corpus venerandum, magnus factus eſt vndequaque populorum concurſus; multique ægroti, debileſque non eius modo attactu, ſed percepta etiam iucundiſſima, ac ſalutari odoris fragrantia, quæ ab eo mirè emanabat, ſanitatem conſequuti feruntur. Eius exuuiæ ab omnibus, quotquot aderant auidè abreptæ, ſublatæque ſunt: ferream cathenam, cuius ſuperius meminimus, vidua quædam mulier clam abſtulit; eamque haud multo poſt Fratribus Carmelitis, vt honorificentius aſſeruaretur detulit. Demum quamuis idemmet teſtamento cauiſſet, vt eius corpus Florentiæ in Carmelitarum Eccleſia ſepulturæ mandaretur; non permiſerunt tamen Fæſulani montis accolæ ſe tanto theſauro ſpoliari; ſed in Cathedrali æde, vt honorificè conderetur curarunt: quod deinde ijdem Carmelitæ, noctu, pia fraude clam ſublatum in eorum Eccleſiam, vbi idemmet religioſas veſtes, & tam eximiæ ſanctitatis initia ſuſceperat, eandem tum quoque odoris ſuauitatem diffundens aſportarunt: Ibidemque hactenus aſſeruatur in ſublimi marmoreo ſepulchro, ſignis, picturiſque, vt ea ferebant tempora, egregiè exornato; ac integrum, incorruptumque populo ad hæc vſque tempora

 colen-

colendum ostentatur. Epitaphium, quod subiecimus, atque ibidem marmorea tabula, pio magis quam erudito stilo, exaratum legitur, Coluccius Salutatus Reip. Florentinæ ab epistolis Secretis, magnique sua ætate in literis nominis, scripsisse fertur:

MONTIS CARMELI DE RELLIGIONE VETVSTA
RAPTVS AD ECCLESIAM FAESVLEAMQ. MITRAM
PROGENIE CELEBRIS VIRTVTE CELEBRIOR OMNI
HOC DE CORSINIS MARMORE SVBTEGITVR
ANDREAS CHRISTI FAMVLVS DE IVRE VOCATVS
NVMINIS AETERNI TOTVS IN OBSEQVIO
VIRTVTIS CVLTOR PATER AVXILIATOR EGENIS
EXEMPLO VITAE MIRVS ET ELOQVIO
QVI QVALIS FVERIT MIRACVLA MVLTA FATENTVR
QVAE DEVS OSTENDIT CORPORIS AD TVMVLVM

Canonici Fæsulani tantæ sanctitatis, tantorumque in se, eorumque Ecclesiam beneficiorum memores, vt Nerius Corsinus Florentinæ Ecclesiæ Præpositus, Sancti Andreæ germanus frater, quo etiam Vicario idem Sanctus multo tempore vsus erat, eidem in Episcopatu succederet optarunt; & per Petrum Corsinum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem

lem eius patruelem, tum Auenione commorantem, à Gregorio eius nominis Vndecimo Pontifice Maximo impetrarunt. Qui deinceps multis annis eandem Ecclesiam magna cum prudentiæ, ac integritatis laude administrauit.

Coruscabat interea signis, prodigijsque Beati Andreæ defuncti corpus; famaque & veneratio eius magis magisque diffundebatur, augebaturque; & multi, qui se suaque, in necessitatibus quibuscunque, eius patrocinio commendauerant, voti compotes effecti, vt gratias agerent, & beneficiorum acceptorum monumenta appenderent, ad eius sepulchrum quotidie confluebant. Singula vero recensere, quæ eius intercessione patrata sunt miracula, longum sane & arduum esset. Attamen, ne aliquo saltem eorum gustu lectores fraudemus, pauca quædam omni fide comprobata, commemoranda putauimus.

Petrus Victorius nobilis adolescens, qui deinde domi, militiæque clarus, inter principes suæ ætatis ciues Florentiæ habitus est, Prati, quod insigne est Hetruriæ oppidum, alta turri prolapsus, dum præceps rueret, implorato Sancti Andreæ præsidio, non viuus modo, sed incolumis, illæ-

ſusque ab ipſis mortis faucibus mirabiliter ereptus, ſeruatusque eſt.

Eodem oppido mulieri cuidam ſiniſtra corporis pars adeo obſtupuerat, vt nec aure audiret, nec brachio prorſus vteretur. Hæc ſacerdotem in maiori Eccleſia de virtutibus, ac miraculis Sancti Andreæ pro concione dicentem cum audiſſet, ſpem concepit, ſe etiam eius beneficio ſalutem conſequi poſſe. Toto itaque animo ad ipſum conuerſa, eius ſe interceſſionibus commendauit: ſtatim igitur ibimet obdormiſcens, viſa ſibi eſt morbo prorſus leuari; ac paulo poſt exurgens, ſanam ſe, ac vigentem ſenſit: atque vt apud poſteros facti memoria maneret, id ipſa iurata profeſſa eſt, actisque publicis conſignari iuſſit.

Florentiæ, cum Bernardinus duorum annorum puer, grauiter ægrotans iam animam ageret, admota pectori Beati Andreæ cathena, ac Pontificali eius anulo digitis inſerto, temporis momento adeo conualuit, vt ſtatim cum ceteris pueris luſum ierit.

Vincentius Ardiſinus, à graui infirmitate emotæ mentis factus, appoſita eius capiti Sancti viri mitra, repente ſanus, & animi compos ad eiuſdem Sancti altare ſacroſanctam Domi-

nici

nici Corporis communionem eadem die participauit.

Elisabet Serralia dæmonibus obsessa, inuocato ad eius sepulchrum eiusdem Sancti auxilio, se penitus liberam sensit.

Alia itidem cæca mulier febribus oppressa, cum ob inopiam nullam medicorum opem experta esset, ad sancti viri præsidium confugiens, voto nuncupato, vnà febre, & cæcitate sanata est.

Sed quod narraturi sumus miraculum, longè nobilissimum, ac præclarissimum, tum magnitudine facti, tum rei euidentia, profecto est; approbantibus, atque vna testimonium dicentibus, non vniuersa modò Florentina ciuitate, sed augustissimo etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegio, ipsoque demum Summo Pontifice, quin etiam ipsismet Ecclesiæ hostibus: quod paulo accuratius enarrandum videtur. Inuaserat Florentinorum ditionis loca Nicolaus Picininus, Philippi Mariæ Vicecomitis Mediolanensium Ducis copiarum ductor, qui Florentinos, quibuscum Eugenius Quartus Pontifex Maximus fœdus iunxerat, internecino bello aggressus fuerat. Is cùm vicina vrbi loca, magno tum ci-

uium, tum Pontificis, qui Florentiæ commorabatur, terrore ac trepidatione depopulatus esset, inde discedens, occupato per vim Sancti Sepulchri oppido, ac Tiferno obsesso, maiores in dies progressus faciebat. Sed cum eodem tempore Franciscus Sfortia ingentia damna Mediolanensium Duci inferret; statuit Picininus, vt illi quamprimum suppetiat ferret, cum Florentinis confligere; & tanquam de victoria certus, vnico prælio de re tota decidere. Trepidantibus itaque Florentinis; quibus de rerum summa cum peritissimo, & clarissimo suæ ætatis Duce alea subeunda esset, inter cetera subsidia, quæ aduersus illum turbinem parabant, ea non postrema fuerunt, quæ in huius Sancti patrocinio collocarunt. Frequens igitur ciuium concursus ad eius sepulchrum erat; atque inter eos, qui ardentiori studio Beati Andreæ opem, in tanto discrimine, Patriæ implorabant, adolescens quidam fuit. Huic Beatus Andreas die Sancti Ioannis Baptistæ natiuitati sacro, se manifestè videndum obtulit, præcepitque, vt suo nomine Decemuiros, ad quorum curam res bellica pertinebat, adiret, iuberetque, copiarum ducibus scriberent, vt quinta ab ea die, cum hostibus manus conserere non detrectarent;

rent; Deum enim eorum hostes profligaturum, ac insignem Florentinis victoriam elargiturum. Paruit adolescens, remque belli præfectis detulit; qui cælestibus promissis fidem adhibendam, iussisque parendum censuerunt. Factum adeò euulgatum est, vt non modò tota ciuitate notum ac celebre fieret, sed & ad hostes eius fama perueniret; quamuis illi Florentinos tanquam superstitiosos cauillati, rem pro deridiculo habuerint. Igitur cum præstituta die Florentinorum exercitus in armis esset, Picininus tanquam imparatos oppressurus; eos totis viribus adortus est. Satis constat, adeo illum sibi indubitatam victoriam promisisse, vt vicinorum oppidorum accolas inermes, tanquam ad certam prædam adduxerit. Commisso igitur ad Anglarium prælio, cum per multas horas acriter pugnatum vtrinque fuisset, tandem victoriam, eaque prorsus incruenta, pro Florentinis stetit. Maior hostium pars cæsa, captaque: Dux cum paucis fuga vix euasit. De Florentino exercitu nullus pene desideratus est. Tradunt nonnulli, Beatum Andream à quibusdam in aere visum, albo equo insidentem, ac cælestis exercitus acies in hostes immittentem.

Hæc victoria non modò grandi metu Summum

mum Pontificem, Florentinosque liberauit, qui periculosissimo bello feliciter, gloriosèque defuncti sunt, sed infracta Vicecomitum potentia, maiori Italiæ parti pacem conciliauit, resque Ecclesiæ in tuto constituit. Quæ tam eximia, ac salutaria bona singulari Beati Andreæ beneficio profectò adscribenda sunt.

Maximo sane gaudio tantæ rei nuncius Florentiæ exceptus est, & inter cetera lætitiæ signa, illud haud postremum fuit, quòd publico decreto, ad gratias Deo agendas, debitosque honores Beato Andreæ exhibendos, vt à Metropolitana æde, ad vsque Carmelitanam Ecclesiam, Clerus, populusque vniuersus, vnà cum Republicæ Magistratibus procederent, ac munera sancti viri sepulchro singuli offerrent, sancitum est. Gesta sunt hæc volente, ac probante Summo Pontifice Eugenio, qui etiam Senatus, Populique Florentini precibus, agentibus præsertim Dominico Capranica, Iuliano Cæsarino, & Prospero Columna Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, viris religiosissimis, ac de Republica Christiana optimè meritis, indulsit, vt perpetuis futuris temporibus anniuersarius dies, quo ad cælestem gloriam B. Andreas translatus est, solemnis in ea Ecclesia esset, at-

que in eius memoriam Sacra Deo fierent; ceterique omnes honores Sanctis haberi consueti, Beato Andreæ haberentur. Accidit itaque, cùm primum sancti viri Corpus, omnibus videndum, colendumque, in altissimo suggestu collocatum fuit, vt primo statim conspectu, populus, qui infinitus prope ad eam celebritatem conuenerat, magno erga eum deuotionis affectu incitatus adeò exclamaret, SANCTE ANDREA ORA PRO NOBIS, vt tantæ multitudinis vox tonitrui instar cælum vsque ferretur. Quod cum iterum iterumque fieret, & repetitis vocibus SANCTVS ab vniuersis acclamaretur, vsus obtinuit vt deinceps ab omnibus absque discrimine semper diceretur SANCTVS. Nec popularis tantum auræ suffragijs adeo insignem, ac honorificam appellationem adeptus est, sed summorum etiam virorum grauissimis sententijs, meritorum, ac indubitatæ apud omnium animos opinionis sanctimoniæ iure, eidem attributa fuit: ijsdem etenim diebus, cum Orationem de laudibus eius quidam ex Carmelitis Fratribus, coram Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & magna Cleri, ac populi frequentia habiturus, ambigeret vtrum in publica concione Sanctus nuncupandus esset; con-

sulti ijdem Cardinales responderunt, honores à Summo Pontifice illi delatos, speciem solemnis Canonizationis referre; ideoque eum SANCTVM appellandum videri. atque inde factum arbitror, vt plerique omnes scriptores, qui res ipsius gestas memoriæ mandarunt, eiusvè ex occasione mentionem fecerunt, præscripto semper sanctitatis titulo eius nomen honestarint. Quibus Senatus, Populusque Florentinus ad eius cultum, venerationemque magis, magisque incitatus, ampliores adhuc ei honores non decreuit modo, sed eos etiam qui in Catholica Ecclesia amplissimi essent, vt ab Apostolica Sede decernerentur, curauit. Statuit itaque, vt recurrente quot annis die obitus Beati Andreæ, omnes vrbani Magistratus ad Carmelitanam Ecclesiam honoris causa conuenirent; idemque fieret in Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli festo die, quo tam illustris victoria Florentino populo diuino munere obtigit: hoc adiecto, vt viginti pauperes, ad huius Sancti honorem, nouis vestimentis publico sumptu induti, ad eius sepulchrum sisterentur; quod & hactenus seruatur. Haud multo post, vt in Sanctorum Pontificum numerum Beatus Andreas adscriberetur agere cæpit; ac Paulum Se-

cundum, & Sixtum Quartum Pontifices Maximos quæſitiſſimis precibus rogauit, vt hoc ei maximi beneficij loco tribuerent; à quibus eo etiam deuentum eſt, vt rei examen diuerſis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus mandarent. Clemente verò Octauo, negocium diu intermiſſum rurſus inchoatum eſt; quod à Paulo Quinto longius prouectum, demum à Sanctiſſimo Domino Noſtro VRBANO OCTAVO, vniuerſo Chriſtiano orbe approbante perfectum eſt: Qui petente Ludouico XIII. Chriſtianiſſimo Galliarum Rege; ac Sereniſſimo Ferdinando Secundo Hetruriæ Magno Duce, inſtante etiam Gregorio Canalio Carmelitarum Priore generali, ac Illuſtri Corſinorum Familia, ſumptus abundè ſuppeditantibus Octauio Corſino Archiepiſcopo Tarſenſi, Philippo eius fratre, Nerijque alterius fratris vita functi filijs; ſolemni pompa, ſplendidiſſimo apparatu, ac longe maiori quam vnquam hactenus factum ſit magnificentia, Beatum Andream Corſinum Carmelitam, Epiſcopum Fæſulanum, ad Dei honorem, & gloriam, & Catholicæ Eccleſiæ decus & præſidium, in Sanctorum Epiſcoporum numerum feliciter retulit.

LAVS DEO.

Pro Miſſa S. ANDREÆ CORSINI.

Oratio.

DEVS, qui in Eccleſia tua, noua ſemper inſtauras exempla virtutum: da populo tuo Beati Andreæ Confeſſoris tui atque Pontificis, ita ſequi veſtigia: vt aſſequatur & præmia. Per Dominum noſtrum &c.

Secreta.

OBlata tibi munera, quæſumus Domine, intercedente Beato Andrea Confeſſore tuo atque Pontifice, propitius reſpice: & nos cæleſtis gratiæ rore perfunde. Per Dominum noſtrum &c.

Poſtcommunio.

INterceſſione Beati Andreæ Confeſſoris tui atque Pontificis, ſacris nos myſterijs emundatos, ab omni quæſumus peccati labe præſerua: & gratiæ tuæ propitius nobis dona concede. Per Dominum noſtrum &c.